

Rūdolfš Šteiners

SVĒTĀ NAKTS

Bāzele, 1914. gada 27. decembris

Lielais jauno laiku mistiķis Silēzijas eņģelis (*Angelius Silesius*) ir teicis skaistus vārdus:

Lai Kristus Betlēmē kaut tūkstoš reizes dzimis,
Bet tevī nē, tu paliec mūžam zudis.

Šim teicienam ir divas puses. Ar pirmo tiek izteikts apliecinājums, ka patiesās Svētnakts laiks cilvēkam jāsvin dziļi sirdī un ārējo Ziemassvētku svinības jāuztver kā rosinājums tiekties pēc iekšējā pārdzīvojuma, kas šajā laikā no dvēseles dzīlēm, no tumsas, kas valda dvēselē, izsauc visdziļākos spēkus, ko vien dvēsele var sevī atklāt. Un cilvēks nojauš, ka šie visdziļākie spēki viņa dvēseli saista ar Būtni, kas caurauž, caurstrāvo, pavada Zemi visā tās tapšanas gaitā un dod tai jēgu. Ja vien mēs pietiekami dziļi nolaistos savas dvēseles dzīves pamatos, mēs atrastu tur ko tādu, kas ir intīmi saistīts ar Kristu, no kā rodas un attīstās mūsu apziņa.

Otra vārsmas puse parāda, ka cilvēkam, kurš šodien tiešām jūtas kā cilvēks Zemes tapšanas procesā, jāapzinās, ka patiesā cilvēka esamība, tas, ka cilvēks nejūtas pazudis šajā esamībā, ir pateicoties dvēselei, kas savā dziļākajā būtībā jūtas substanciāli saistīta ar Kristus Jēzus būtni. Pateicoties daudzveidīgiem apcerējumiem, kurus mums bijusi iespēja piedzīvot gadu gaitā, ir kļuvis skaidrs, ka, Zemei attīstoties, Kristus apzināšanās arvien padziļinās, citiem vārdiem sakot – cilvēki no inkarnācijas inkarnācijā sasniegs arvien dziļāku izpratni par to, kas īsti ir Kristus. Pēdējā laikā mēs esam mēģinājuši padziļināt savu Kristus izpratni, atklājot tiešo avotu, kuram pateicoties iespējams dziļākā nozīmē svinēt Svēto nakti, ziemas Svētnakti, Jēzus dzimšanas svētkus. Kā tas ir domāts, noskaidrosies šajā apcerējumā.

Kādam mūsdienu vēsturniekam pasaules notikumos ieinteresēta persona reiz jautāja, kādēļ viņa grāmatās nav nekā par notikumiem, kas norisinājušies saistībā ar Golgātas mistēriju. Kāpēc tajās nav ne miņas par Kristus Jēzus spēku, kas ietekmējis turpmāko cilvēces dzīvi? Lielajam vēsturniekam tika jautāts, kādēļ viņš apraksta, kā vēstures gaitu ir ietekmējuši pāvesti, karaļi, armijas, dažādas pārvaldes instances, pat dabas notikumi, bet viņa rakstos nevar atrast neko par cilvēces dzīvi ietekmējušiem spēkiem, kas ienākuši, pateicoties Golgātas mistērijai. Vēsturnieks aizdomājās un pēc pamatīgām pārdomām atbildēja: "Vēsturiskiem apcerējumiem tomēr jāpaliek tādiem, kā es līdz šim esmu radis tos pasniegt. Jo Kristus spēks, kas caurstrāvo pasaules norises, pieder sava veida pirm pasaulei, kurā cilvēka dvēsele nevar ieskatīties. Var izsekot, kā cilvēces dzīvē izpaužas no Golgātas mistērijas un Kristus darbiem izrietošo spēku ietekme, taču nevar aprakstīt šīs ietekmes savdabīgo raksturu."

Lūk, šī ir tikai viena ilustrācija, ko var minēt saistībā ar visspožākajām mūsdienu personībām, kuras savā dvēselē nav piedzīvojušas Svētnakts svētkus, jo šī vēsturnieka dvēselē vēl nav parādījies Kristus Jēzus dzīvais veidols, viņa dzīvā Būtne, kuru viņš varētu skatīt gadu pēc gada,

nedēļu pēc nedēļas, stundu pēc stundas, ejam cauri visam ar cilvēci notiekošajam. Šodien nopietnam vēsturniekam ieskats vēsturiskos procesos notiek, neuztverot neko no Golgātas mistērijas un Kristus spēkiem, kuri ir klātesoši vēsturiskajā procesā. Mēs varam meklēt un atrast dažādus iemeslus tam, ka daudzu jo daudzu cilvēku dvēselēs vēl netiek svinēti Ziemassvētki, kas veltīti Svētnakts mistērijai.

Noteiktu šī fakta skaidrojumu mums var sniegt kāds, kurš ārkārtīgi dziļi izjuta kristīgo mistēriju un to attēloja, proti, Gēte. Vilhelms Meistars, kura cilvēciskās tapšanas gaitu Gēte ir attēlojis ar lielu mīlestību, savos klejojumos reiz nonāk kādā pilī. Pils saimnieks viņu visur izvadā un beigās parāda arī pils gleznu galeriju, visai īpatnēju gleznu galeriju. Tajā atrodas gleznas, kurās viens pēc otra attēloti svarīgākie vēstures notikumi, kas saistīti ar cilvēces tapšanas gaitu – sākot ar paradīzes laiku un grēkā krišanu un turpinot ar dažādu seno tautu piedzīvotiem vēsturiskiem notikumiem, tai skaitā arī senebreju tautas likteņiem. Nozīmīgās ainās tiek parādīts cilvēces vēstures process līdz Jeruzalemes izpostīšanai. Bet, neskatoties uz to, ka attēlotā vēsture sniedzas pāri Golgātas mistērijas laikam, visā galerijā nav nevienas gleznas, kas rādītu kādu ainu no Kristus Jēzus dzīves. To ievērojis, Vilhelms mājas saimniekam jautā: ‘Kādēļ tavā galerijā nav nekā par dievišķo vīru, kas cilvēces attīstībā ienesis tik daudz svētības? Vai šeit attēlotajā cilvēces attīstībā nav atstāts robs? Es redzu izpostīto Jeruzalemi, bet neredzu vīru, kura brīdinājumu īsi pirms tam neviens negribēja uz klausīt.’ – Un Vilhelms saņem atbildi: ‘Ja es darītu tā, kā jūs prasāt, tā būtu kļūda. Šī vīra dzīve nekādi nav saistīta ar tā laika vēsturisko procesu. Tā bija privāta dzīve. Viņa mācība domāta indivīdam. Ar tautu masām un to locekļiem notiekošais pieder pasaules vēsturei, pasaules reliģijai, kuru mēs parasti uzlūkojam kā pirmo. Savukārt tas, ar ko dzīvē saskaras indivīds, pieder otrai, proti, viedo reliģijai, kuru mācīja Kristus, staigādams pa Zemes virsu.’ Šie ir patiesi dziļi vārdi! Kas attiecas uz Kristus fenomena faktu, katra cilvēka dvēsele satiekas ar to kā atsevišķa būtne, un šai ziņā tā atšķiras no pārējiem uz Zemes dzīvojošiem cilvēkiem tieši kā individualitāte. Tautu vēsture attiecas uz konkrēto tautu un to pārstāvju tīri cilvēciskiem likteņiem. Savukārt tas, ko Kristus Jēzus ir ienesis pasaulē, dziļi jo dziļi iesniedzas tajā, ko jūt un pārdzīvo katra sirds, katra dvēsele, lai kādai Zemes daļai vai tautai tā piederētu, proti, kā var justies tikai cilvēks šī vārda patiesajā nozīmē. Mums atkal jāsaprot, ka iespēja justies kā cilvēkam ir ienākusi cilvēces attīstībā, tikai pateicoties Golgātas mistērijai.

Pils saimnieks ved Vilhelmu tālāk un parāda viņam citu galeriju, kuru ir turējis slepenībā. Viņi ieiet telpā, kurā var redzēt attēlotus Jaunās derības notikumus. Tātad, Jaunajā derībā aprakstītos notikumus Vilhelms aplūko nevis turpat, kur soli pa solim bija attēloti pasaulīgie notikumi, parādīta ekzotiskā vēsture, bet gan ezotiskā telpā, kurai dvēsele vispirms tika sagatavota, novērsta no visa, kas pieder pasaules tautu vēsturei. Un te dvēselei jānostājas uz atsevišķa individuālā cilvēka pamata. Tad viņa spēš pārkāpt sliekšni un pārdzīvot Jaunās derības ainas. Taču šajā telpā nav attēlota visa Jaunā derība, bet tikai notikumi līdz Svētajam vakarēdienam. Vilhelms jautā: ‘Vai līdzīgi, kā jūs parādījāt šī dievišķā vīra dzīvi un Skolotāja paraugtēlu, jūs esat izcēlis arī Viņa ciešanas un nāvi kā cildenas pacietības paraugu?’ Uz to viņš saņem nozīmīgu atbildi, kas ļauj saprast, ar kādu godbijību tiek izjūsts vissvētākais, kas uz Zemes norisinājies ar Būtni, kura iemājojusi miesā un kuras dzimšanu mēs svinam ziemas svētajā naktī. Tātad – Vilhelmam jānokļūst ezotiskajā telpā, lai aplūkotu ainas līdz Svētajam vakarēdienam, bet tad nāk visezotiskākais, kas tiek izteikts ar svētu bijību: ‘Mēs pārklājam plīvuru šīm ciešanām, jo tās

dziļi godājam. Mēs uzskatām par nolādētu zaimošanu izlikt Saules gaismā šo mocību konstrukciju un Svētā ciešanas uz tās...”

Tā cilvēki 18. gadsimtā spēja just, un ir labi, ka viņi to varēja, jo arī no sava redzespunkta mēs varam atzīt, ka daudzi pārāk tieši ciešanu tēlojumi, ja tie nav patiesi nozīmīgi mākslinieku darbi, ir novilkuši svēto Golgātas mistēriju no tās garīgajiem augstumiem gluži cilvēcisku emociju līmenī. Tādēļ ir saprotams, ka cilvēks, kurš dziļi izjuta Golgātas mistērijas nozīmi, nevēlējās skatīties uz tās izkropļojumiem, kādi tajā laikā tika izstādīti, bet gribēja pārklāt tai plīvuru, jo jūta, ka tikai dziļākie, svētākie dvēseles spēki var pārjutekliski iejusties Svētā vakarēdiena noslēpuma radītajā noskaņojumā.

Kāds tad ir šis noskaņojums? Ko mums jājūt, ja gribam saprast šādu ezotēriski attīstītu dvēseli? Mums jāsaprot, ka cilvēkos, kuri raudzījās uz ko tādu, dzīvoja ilgas. Viņu sirdīs dzīvoja ilgas saprast Kristus mistēriju, skatīt to. Un šīs ilgas pārspēja to sapratnes mēru, kāds cilvēkiem tajā laikā bija iespējams.

Dziļā padevībā – daudz dziļākā padevībā kā citos garazinātnes aspektos – mēs šodien drīkstam atzīt, patiesi atzīt, ka pēc Kristus izziņas, ko mēs šodien varam apgūt caur spleņzinātņi, jau ļoti ilgu laiku kāro un ilgojas labākās dvēseles.

Šodien mēs varam teikt – ko cilvēki līdz šim varēja zināt citā formā, drīzumā savās dvēselēs raudzīs daudzi cilvēki, kad tam būs pienācis laiks! Apziņa, ka reiz šādas atziņas varēs uzliesmot cilvēku sirdīs, un ilgas pēc tām kā liela mīkla dzīvoja labākajās dvēselēs.

Cilvēki meklēja Kristus izziņu atbilstoši lielajam Golgātas notikumam, kuru cilvēks drīkst saprast savā dvēselē, ja plīvurs tiek pacelts. Dažiem draugiem es jau vakar teicu, ka Kristus izziņai bija noteiktā mērā jāatkāpjas. Kristietības sākumā tā vēl daļēji balstījās senās gaišredzības spēkos, kas ar laiku pakāpeniski apdzisa. Un es nolāstiju draugiem kādu senu gnostiķu dzejojīti, kuru gribu piedāvāt arī jums, lai parādītu, ka pretēji senajai, atavistiski gaišredzīgajai izziņai gnostiķi apzinājās – Kristus, kuru mēs redzam kā Ziemassvētku laikā dzimušu bērnu ienākam pasaulē, ir kosmiska būtne, kas aug arvien lielāka, ja mēs vērsim savu skatu arvien augstākās sfērās. Viņš laižas lejā cauri šīm sfērām. Tādēļ agrākos laikos dzīvojošajai cilvēcei šis notikums bija pārklāts ar plīvuru, jo tā vēl nebija spējīga atrisināt svētā bērna noslēpumu, kuru faktiski ikviens bērns saprot savā sirdī. Tā vēl nebija spējīga saskatīt aiz šī bērna stāvošo visaugstāko gudrību, viņā piedzimušo Būtni, kas gāja cauri pasaulēm, pirms parādījās uz Zemes.

Jēzus teica:

Raugi, ak, Tēvs,
Kā šī būtne uz Zemes,

(Te domāta cilvēka dvēsele.)

Visa ļaunuma mērķis un upuris,
Tālu no Tavas elpas
Maldās.
Redzi, kā bēg tā no haosa rūgtā,
Nezinot, kā lai tam cauri tā tiek.

Te Jēzus tiek attēlots intīmā sarunā ar dievišķo Tēva būtni un parādīta Viņa došanās lejā cauri pasaules sfērām, raudzīšanās uz haosā nomaldījušos cilvēka dvēseli, kas ilgojas pēc Viņa un gaida Viņa dziedināšanu un svētību. Tātad, Kristus runā tālāk:

Tādēļ sūti mani, ak, Tēvs!
Zīmogu nesot, es nokāpšu lejā,
(Debesu zīmogu nesot.)

Eonus daudz es izstaigāšu...

Garīgajā sfērā dažādās garīgās pasaules ir sakārtotas (no vārda “kārtā”) cita pāri citai, un jo augstāk mēs paceļamies, jo vairāk mums atklājas senās pasaules, kas dzīvo vēl šodien. Vissenākie laiki ir atrodami visaugstākajās sfērās. Kas kādreiz bija saistīts ar Saturna attīstības posmu, šodien ir atrodams virs pārējām sfērām. Un cilvēki sakārto laika posmus šo garīgo sfēru secībā, saucot tos par eoniem.

Eonus daudz es izstaigāšu,
Izskaidrošu katru svēto vēsti
Un parādīšu Dieva tēlu.
Tā Es jums dāvāšu
Svētā ceļa
Dziļi apslēpto vēsti:
Par “gnosis” sauciet to turpmāk.

Vēlāk cilvēce noteiktā mērā zaudēja apziņu par šo Kristus kosmisko dimensiju. Tai bija jāizzūd, jo senajai gaišredzībai bija jābeidzas. Bija jāiestājas starplaikam, neapgarotam eonam, lai vēlāk varētu uzplaukt jauna gaišredzība, kura atkal pievērstos garīgajām pasaulēm un liecinātu par Būtni, kas svētajā ziemas naktī ienāca cilvēces attīstības plūsmā. Ne vairs ar fizisko redzi, bet ar jaunām gaišredzības spējām varētu izsekot, kā šī Būtne, izgājusi cauri visām debesu sfērām, nolaidās uz Zemes un piešķīra tai jēgu, jā gan, piešķīra Zemei jēgu.

Raugi, ak, Tēvs,
Kā šī būtne uz Zemes,
Visa ļaunuma mērķis un upuris,
Tālu no Tavas elpas
Maldās.
Redzi, kā bēg tā no haosa rūgtā,
Nezinot, kā lai tam cauri tā tiek.
Tādēļ sūti mani, ak, Tēvs!
Zīmogu nesot, es nokāpšu lejā,
Eonus daudz es izstaigāšu,
Izskaidrošu katru svēto vēsti
Un parādīšu Dieva tēlu.
Tā Es jums dāvāšu
Svētā ceļa
Dziļi apslēpto vēsti:
Par “gnosis” sauciet to turpmāk.

Kā tad mēs redzam šo Zemi sev apkārt? Kas tā patiesībā ir? Vai jūs teiktu: “Tas ir cilvēks,” ja jums parādītu līķi, kurā vairs nav dvēseles; ja dvēsele, kas to atstājusi, jau dzīvotu garīgajās pasaulēs? Vai jūs jebkad teiktu: “Šis ir pilnā šī vārda nozīmē cilvēks”? Kad dvēsele ir atstājusi ķermeni, līķī vairs nav augstāko cilvēka dabas locekļu. Bet tieši tādā stāvoklī – kā līķis bez dvēseles – pamazām ir nonākusi Zeme, kopš atlantiskā perioda vidus. Zeme mums apkārt, neskatoties uz visu tās skaistumu, kopš atlantiskā laikmeta kļūst par līķi, un tā arvien vairāk kļūst līķis. Kad mēs izejam ārā un nostājamies pretī milzu klintīm, mēs varam sev teikt: “Tas ir skelets, ko Zeme izveidojusi, sākot no atlantiskā perioda vidus.” Un, pievēršot skatu zemei, ko klāj klintis, jūs redzat Zemes organisma atmirstošo daļu, kas bija dzīva tikai līdz atlantiskā perioda vidum. Pat ģeologiem ir skaidrs, ka, staigājot pa zemi vai uzarot velēnu, tas ir Zemes līķis. Mūsu ģeologi to ir secinājuši, un arī zinātne pati nevar neatzīt šo faktu. Tāpēc, principā, dzīvojot uz Zemes, mēs stāvam nāves priekšā un skatāmies, kā mūsu zemeslode pamazām mirst.

Un tagad mēģiniet saprast: ja Golgātas mistērija nebūtu notikusi, kosmiskā būtne, kuru mēs saucam par Kristu, nekad nebūtu ienākusi Zemes attīstībā caur Jēzus zēnu, un šodien Zeme jau būtu mirusi. Bet notika tā, ka Kristus būtne izgāja cauri abiem Jēzus zēniem, tad vienā no tiem nodzīvoja trīs Zemes gadus, izgāja cauri Golgātas mistērijai un rezultātā iedēstīja Zemē jaunas dzīvības dīgli. Tādēļ, kad laiks reiz noslēgsies, Zemes līķis nepalikts pasaules telpā un cilvēku dvēseles nenokļūs Lucifera un Arimana gūstā! Tas notiktu, ja Kristus nebūtu ienācis Zemē kā dzīvības dīglis. Bet Viņš ienāca, tāpēc Zeme nesairs pīšļos un dvēseles nenonāks Lucifera un Arimana rokās, jo ar Kristus dīgli Zemē ir ienākusi jauna dzīvība. Kā Zeme reiz atdalījās no Saules un kļuva par Saules bērnu, tā, pateicoties Kristum, kas deva Zemes attīstībai jēgu, tā tiks šis jēgpilnās Būtnes caurstrāvota jaunai attīstībai.

Mēs skatāmies caur garazinātņi uz Golgātas mistēriju un atklājam dažas jomas, kuras jutekliskā redze vairs nerasniedz. Tādēļ mēs apzināmies savu atbildību pasaules priekšā un jūtamies aicināti pacelt plīvuru, lai ieraudzītu vairāk par mūsdienu cilvēcei redzamo, kas, atbilstoši savam uzdevumam, attīstās materiālisma virzienā.

Mūsu laikā tiem, kuri jūt savās dvēselēs garazinātņiskus impulsus, ir dota iespēja atkal raudzīties uz Kristu kā kosmisku būtni. Tas nebūt nemazina dziļo godbijību, kuru mēs jūtam Svētajā naktī dzimušā bērna priekšā. Vienkāršās kristīgās jūtas ar to netiek vājinātas. Tās tikai padziļinās, kā to apliecina mūsu mīļais draugs Kristiāns Morgenšterns, kura dvēselē uzplauka dzejolis, kas atgādina par svēto gnostisko ideju, atdzimšanu no laikiem, kuros vienlaicīgi valdīja gan Kristus mīlestība, gan kosmiskā gudrība:

Saules gaismā mīlestība
Plūst no gara būtnēm lejā,
Kuras jau no laika gala
Tur mūs sev pie sirds un beigās
Dižāko no saviem gariem
Nosūtīja mums uz Zemes,
Lai trīs gadus cilvēkmiesā
Dieva guni Zemē dēsta,
Lai tā tumsu pārvarētu
Un par jaunu Sauli taptu.

Tā mēs no jauna svinam svētās naktis, saklausot tumšajā materiālisma naktī balsis, kas nenāk no senajiem agnostiķiem, bet ir apaugļotas ar jēgu, ko Zemei atnesusi dzīvā kosmiskā Kristus būtne.

Mani mīļie draugi, mēģināsim iejusties ziemas Svētnakts noskaņojumā un izjust, kā mūsdienu cilvēka dvēselē piedzimst jauna Kristus izpratne. Mēs varam sajust, kā tiek savienota visintīmākā joma cilvēka dvēselē, it kā savelkot kopā visu viņa būtni un tādejādi ļaujot apzināties pašam sevi, caur visvienkāršāko, proti, bērna aspektu – ar to, kas viņā vēl nav pilnīgi attīstīts, citiem vārdiem, viņa augstāko kosmiski-ideālo aspektu, ar to, kas vēl atrodas tapšanas procesā. Raugoties uz Kristus bērnu, par kuru mēs domājam ziemas Svētajā naktī, mēs sajūtam vareno svētības plūsmu, kas strāvo no šī bērna un kurai mēs varam izsekot cauri visiem eoniem, visiem Zemes un cilvēces tapšanas posmiem līdz pašam tās sākumam. Un mēs saistām šo svētību ar visu turpmāko mūsu pasaules attīstību, proti, ar visu cilvēcisko tajā, ar visdziļāko cilvēka būtību.

Šādas jūtas pārņem tos, kuri uzzina no garazinātnes, ka mūsdienu cilvēka dvēselē, savienojoties ar Kristu, tiek izcīnīta uzvara pār nāvi, uz ko es norādīju šodien saistībā ar mūs visus sāpīgi skārušo notikumu, proti, pie mūsu karā kritušā drauga kapa. Cilvēki nevarēja izjust visaugstākā kosmiskā fenomena saistību ar visintīmāko cilvēka elementu, kamēr tie nespēja saskatīt dziļāko ekstraktu stāstā par Betlēmes noslēpumu. Bet cilvēks var to izjust, kad iepazīstas ar divu Jēzus zēnu mistēriju. Te, vienā no zēniem, mums ir visgudrākā pirmskristīgo laiku cilvēka, Zaratuštras, spēks, kas nāk no cilvēciskās attīstības puses. Un mums ir otrs zēns, kura aura izstaro gaismu, kas ceļas no Budas būtnes. Mums ir fiziskā miesa, kura mantota no viscēlākajām senebreju tautas pārstāvju dzimtām un kurā plūst vistīrākās asinis, un mums ir Lūkas Jēzus zēna dvēsele, kuras sākums meklējams pašos Zemes pirmsākumos, jo mēs zinām, ka senās Lemūrijas laikā, kad cilvēks nonāca uz Zemes, šis īpašās dvēseles visintīmākais ekstrakts bija palicis garīgajā pasaulē un tika glabāts svētajās mistērijās tik ilgi, kamēr varēja iemānot Lūkas Jēzus zēna miesā. Tas izskaidro īpatnējo vēstījumu, ka, tikko piedzimis, šis zēns uzrunāja māti kādā tikai viņai saprotamā valodā, kas nelīdzinājās nevienai citai valodai un kuru zēns aizmirsa, tikko viņa pamodās Zemes cilvēkiem piemītošā apziņā. Bet šajā uzrunā viņš izteica kādu noslēpumu. Būtībā daudz kas no tā, ko mēs atklājam par Kristus mistēriju, ir uzrunas atšifrējums, ar kuru tūlīt pēc savas piedzimšanas Lūkas Jēzus zēns vērsās pie savas mātes.

Tā, pateicoties garazinātnei, mēs esam sapratuši Kristus impulsa dziļāko aspektu un tā nozīmi cilvēka tapšanas procesā, kopš pašiem radības pirmsākumiem. Mēs izsekojam šī impulsa ietekmei pirmskristīgajos laikos, kur faktiski nepastāv atšķirības iesvētīto liecībās. Kad cilvēki reiz atskārtīs, kas īsti ir ienācis cilvēcē līdz ar Golgātas mistēriju, viņi atradīs iespēju visur, kur notiek cilvēka tapšana, arī vēsturē, veicināt šos spēkus. Bet pirms runāt par Kristu no vēstures redzespunkta, vispirms jāzina, kas īsti ir Kristus.

Kad pie mūsu garazinātniskās kustības ceļu atradīs vairāk dvēseļu, arvien vairāk dvēseļu, kuras meklē impulsu, lai aizdedzinātu savu iekšējo gaismu, tad, nolaižoties visdziļākajos dvēseles spēkos, kādi vien cilvēkam šodien var būt, izrādīsies, ka, pateicoties tiem, patiešām gaisma var tikt aizdedzināta katra atsevišķa cilvēka dvēselē. Šī Kristus gaisma kļūs par Svētās nakts koku, kas ar savu gaismu spīdēs visos turpmākajos cilvēces tapšanas laikos; tā varēs sasniegt to, uz ko dvēsele raugās katrā Zemes dzīvē; tā atradīs Kristu it visur šīs atdzimušās Zemes dzīvē. Garazinātnes vēsti par Kristu var uztvert tik nopietni, ka katrā atsevišķā tās sekotāja dvēselē reiz

tiks svinēti Svētnakts svētki. Un tas nozīmē Kristus apziņas piedzimšanu, kas nāk no paša Kristus un tādēļ ir patiesa Kristus dzimšana mūsos. Šai Kristus dzimšanai mūsos ir jānotiek.

Patiesi ir šie Silēzijas eņģeļa vārdi:

Lai Kristus Betlēmē kaut tūkstoš reizes dzimis,
Bet tevī nē, tu paliec mūžam zudis.

Un mēs varam piebilst pie šīs brīnumskaistās vārsmas: Tādēļ mēs vienmēr gribam atrast sevi, mūžīgi meklējot ziemas Svētajā naktī Kristus pārdzīvojumu mūsu dvēseles dzīlēs!

Rudolf Steiner, "Okkultes Lesen und okkultes Hören", 10. Vortrag; GA 156.